

tiget til at fremsætte sine Grunde for en Sag sidst; men da der medtages Spørgsmaal af en saa polemisk Natur mod andre Medlemmer og navnlig mod tidligere Finantsudvalg, med Hensyn til, hvorledes det Udvalg, indbefattet det ærede Medlem, der nu er Ordfører, stillede sig i Fjor og de foregaaende Aar, tror jeg, at det er et Punkt, som det er vigtigt at oplære rigtigt og ikke lade ligge hen. Naturligvis er der mangfoldige Urigtigheder, som komme frem under en saadan Debat, og som man ikke sk. l. bryde sig videre om i Følge Situationen, Udtalelser, om hvilke der gjælder det Ordsprog fra Sjælland, at hvad der er skjult i Sne — Snø siger man for Resten — kommer frem i Lø. Det er ogsaa Tilfældet ved saadanne Udtalelser, de ville siden vende Braadden mod hinanden; men her har jeg ikke Brug for Andet end en enkelt Udtalelse. Som man vil erindre, blev der paa min Foranledning oplæst et Stykke af Finantsudvalgets Betænkning i Fjor af den ærede Ordfører, og med en rhetorisk Bending blev det gjort til et Udtryk af en Skrivelse eller af en Brevverling mellem Ministeren og Udvalget, som slet Intet havde at betyde — Denne Meddelelse af Ordføreren er faktisk urigtig; den er misvisende med Hensyn til hans egen, Finantsudvalgets og Folketingsflertallets Stilling overfor dette Spørgsmaal tidligere i en Række af Aar, netop angaaende det afgjørende Princip for de geistlige Midlers Bestyrelse, og det er derfor, jeg fremhæver det. I Samlingen 1875—76 tillobe vi os i Udvalgets Betænkning at bemærke Følgende — det er ikke langt, jeg haaber derfor, at den ærede Formand tillader, at jeg oplæser det —: „Rigsdagen har fundet sig i, at de til Understøttelse for Folketirken hidtil anvendte Midler forvaltedes af Ministeren i Overensstemmelse med den fra tidligere Tid bestaaende Ordning,“ — „man har ligeledes fundet sig i, at Administrationen af og til har fradraget ledige Præsteembeder en Del af Indtægterne til Fordel for de kirkelige Interesser i den paagældende Sognemenighed, skjøndt Berettigelsen hertil ikke er bleven anerkjendt.“ Udvalget hævder da, idet det omtaler § 48 i Grundloven, at de Midler, hvormed Præster lønnes, ere Statsmidler og bør som saadanne i fuld Konsekvents med Grundlovens § 48 ligesom Bispetienderne fra før 1848 opføres paa Finantsloven og derfra atter ved Bevilling fordeles til Præsterne. Selv om det skulde ske rent formelt, ligesom Ministeren, saavidt jeg erindrer, foreslog der i 1860, havde det været en Ordning, som § 48 i Grundloven med nødvendig Konsekvents fordrer. Det var Udvalgets principielle Standpunkt, og derfor sagde det, at man havde „fundet sig i“, trods denne Konsekvents af § 48, at Ministeren havde bestyret disse Statsmidler paa den Maade, at de bleve ved Embederne, og at Embedsmændene oppebar dem som et Slags Amtsforaltere, uden at de gif ind i Statskassen, endog saa blot nomi-

nelt; man udtaler, at Rigsdagen er gaaet et Skridt videre, idet man har fundet sig i Noget, der kun enkeltvis er sket, om end med Anvren fra Rigsdagens Side, nemlig at man indenfor en bestemt Sognemenighed afdrager Noget af Præstelønningen og opsparer det til Oprettelsen af et Kapellani, eller et Annex i et Pastorat, hvilket er sket i nogle enkelte Tilfælde siden 1849. Man har fundet sig deri, siger Udvalget, „skjøndt Berettigelsen dertil ikke er bleven anerkjendt“ af Rigsdagen. Det er den samme Betragtning, som saa skarpt er fremsat af det ærede Medlem for Rigsbyens Amts 4de Valgkreds (Hørup), at saa længe Embedsmændene modtog og selv forbrugte disse Midler, var der ikke Noget at føre Regnskab med eller Bestyrelse over. Men fra det Dieblit, nogle af disse Midler bleve flydende, altsaa ikke brugtes indenfor Embedets Grændser, havde de intet andet Sted at gaa hen end i Statskassen; der var ingen anden Udvei, hverken efter Grundloven eller den øvrige Lovgivning. Dette er det andet Princip, som Udvalget den Gang hævdede, nemlig naar geistlige Midler bleve flydende, hvilket altsaa maatte ske med Rigsdagens Samtykke, skulde de ind i Statskassen. I den Anledning udtalte vi os saaledes: „Den nuværende Minister tror imidlertid at turde gaa et væsentligt Skridt videre, idet han sammen-drager saadanne opsparede Indtægter i en Fond for kirkelige Diemed i Almindelighed, en Fremgangsmaade, der er saa meget mere forkastelig, som Forslag om Oprettelsen af en saadan Fond udtrykkelig gjentagne Gange ere blevene forfasteede af Rigsdagen.“ Jeg skal nu med Hensyn hertil bemærke, at „Fond“ maa betyde „Fonds“, thi det er 7 Fonds, hvormed der var og endnu er Tale. Hvad er der nu sagt med Hensyn til Inddragningen i en Fond af disse Midler, som saaledes vare blevene løse, for Resten mod vor Billie, uden at bruges i det hidtil gjældende Diemed af Embedsmændene? Der er sagt, at det er saa meget mere forkasteligt, som Forslag i den Retning gjentagne Gange ere blevene forfasteede af Rigsdagen. „Er det det Hele,“ sagde den ærede Ordfører ved 2den Behandling. Ja, det er det Hele: at vi den Gang ligesom Rigsdagen hver Gang Præstelønningsforslag i alle disse Aar have været paa Bane, have fundet Fond, altsaa ogsaa disse 7 Fonds, forkastelige, ja endog i høi Grad forkastelige, medens de Herrer haade ved den tidligere foreslaaede Anmærkning og nu ved Forslaget i den nye Skikkelse billige det Afbrydelse af L. Nielsen). Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds skal det være mig en Fornøjelse at høre indbegaa mine Bemærkninger senere, og jeg haaber derfor, han vil være taalmodig nok til at høre mig til Ende, selv om det Uddrag af Betænkningen, jeg her giver, med logisk Nødvendighed gaar imod hans nuværende nye Stilling. Altsaa: Ministeren har ingen